

KNJIGA, KI ME JE PREMAKNILA

Nataša Jenuš

profesorica slovenščine in zgodovine

KNJIGA, KI JO TRENUTNO BEREM

Knjige so moja najzgodnejša in večna ljubezen, za katero zmeraj najdem čas, naj je moj urnik še tako natrpan. Vsako izmed njih dojemam kot val, ki me žene naprej in je za dušo lahko prijeten, božajoč, osvežujoč, navdihujoč, pomirjujoč, lahko je skrivnosten, temačen, vznemirljiv ..., a sleherni v svoji edinstvenosti neponovljivo del nečesa večnega, kar mi širi obzorja in mi da misliti. V literaturo se potapljam pred spanjem in preprosto ne morem končati dneva, ne da bi prebrala vsaj eno poglavje. Posledično smo v spalnici zmeraj trije :-) – "vsiljivec", ki ga izberem, da domuje pod mojim vzglavjem, je potem ponavadi prisoten z vsemi svojimi naslovi, saj ko mi je všeč delo posameznega avtorja, stremim k temu, da spoznam njegov celoten opus; ko mi nekdo zaradi svojega literarnega mojstrstva zleze pod kožo, ko sem osupla ob njegovih zgodbah in ne morem pozabiti njegovih literarnih oseb, jih želim spoznati vse :-)!

Trenutno gnezdi pod mojim vzglavnikom roman *Novorojen* italijanske pisateljice Margaret Mazzantini. Prvič sem se srečala z njenim ustvarjanjem pred leti, ko sem prebrala njeno uspešnico *Ne premikaj se*, zdaj pa me je pritegnila zgodba, ki je postavljena v Sarajevo. Lepo teče in veliko obeta, tako da kar težko zapiram knjigo, ko napoči čas za spanje.

NAJLJUBŠA KNJIGA IZ OTROŠTVA

Starši so mi kupili veliko knjig in postavili temelj moji osebni knjižnici. V njej imam zelo veliko pravljič ter mnoge večne zgodbe različnih mladinskih avtorjev. Ne morem izbrati najljubše knjige svojega otroštva, ker jih je preveč. Imajo pa zame posebno mesto otroška/mladinska dela, ki sem jih izgubila med mnogimi selitvami in jih nato dobila v dar kot odrasla – predvsem to velja za zbirki *Zlata knjiga* in *Pisani svet* Walta Disneya, h katerima se redno vračam.

NAJLJUBŠI KNJIŽNI CITAT ALI MISEL

Nisem človek citatov, z veseljem pa delim z drugimi poezijo, ki me prevzema znova in znova; ena mojih najljubših pesmi je Minattijeva *Odkar vem zanjo*:

Odkar vem zanjo,
imajo dnevi modre oči
in vode barvo njenega krila.
Odkar vem zanjo,
veter šumi njen glas
in rože njene besede govore.

Tako rad imam te poletne oblake:
njene korake so spremljali,
ko je čez trave večerne prišla.

Tako rad imam te vrbe ob vodi,
zamišljene v tiho,
nežno pravljičico o njej.
Nihče ne ve, kaj šepetajo.
Samo jaz.
In se smehljam.

Odkar vem zanjo,
sem kot avgustovska noč:
miren, poln zvezd in daljav.

KNJIGA, KI JE NAME PUSTILA VTIS IN ME PREMAKNILA

Takih knjig je veliko. Ne morem izbrati samo ene, tako kot verjamem, da mati ne more reči, kateri otrok ji je najljubši. Vsi avtorji, ki jih naštevam, imajo prostor v moji domači knjižnici, predvsem sodobni slovenski pa imajo prostor tudi v mojem srcu, saj so se svojčas moje poti poklicno, prijateljsko, lahko bi celo rekla, da usodno križale s potmi mnogih med njimi.

Prst usode me je prvič dregnil kot gimnazijko, ko sem se udeležila literarne delavnice, na kateri sem med drugimi spoznala Marjana Tomšiča in Vilija Ravnjaka. Takrat sem se prvič srečala z njunim ustvarjanjem in oba imata polico svojih knjig pri meni doma. Njuna dela prebiram zmeraj znova; zame so kot zatočišče, varen pristan, kjer se opomnim, da ima vsakdo svojo karmo in da je vse, kot mora biti.

Roman, h kateremu se prav tako vračam vrsto let, je *Čarovnikov vajenec* Evalda Flisarja, ki me ob vsakem ponovnem branju nagovori drugače. Izjemno se me je dotaknilo tudi Flisarjevo *Potovanje predaleč*.

Ko sem prvič prebrala roman Stefana Zweiga *Nestrpnost srca*, sem se zaljubila v tega avtorja. Izjemno so se me dotaknile tudi njegove novele, v katerih filigransko opisuje človeške značaje in usode, čemur sem povsem podlegla :-). Predvsem me je presunilo *Neznankino pismo*.

Svojčas sem imela obdobje Richarda Bacha. Njegovega *Jonatana Livingstona* smo poznali vsi, ostalo je bilo treba šele odkriti, kar sem počela z največjim veseljem in bila povsem očarana: *Most prek večnosti*, *Eno*, *Iluzije* ... Le kdo si ne bi želel take ljubezni, takih sposobnosti :-)?

Roman *Osnovni delci* sem nekoč dobila za rojstni dan; Michel Houellebecq me je s svojim neprizanesljivim, pronicljivim in neposrednim pisanjem tako prevzel, da sem posegla tudi po njegovih ostalih delih. V spominu mi najbolj ostajata še *Platforma* in *Lanzarote*.

In potem je tukaj *Bralec*. Roman, ki me je zamajal in mi povsem spodnesel tla pod nogami. Res sem morala odkriti, kdo je Bernard Schlink. Prebrala sem vsa njegova ostala dela v slovenščini (v zaostanku sem samo z *Olgo*) in so mi zelo všeč tudi *Ljubezenski pobegi*.

Do temeljev me je s svojo resnično izpovedjo *Pride ženska k zdravniku* pretresel Raymond Kluun. Besna sem bila nanj, na njegovo obnašanje, hkrati sem ga na neki način razumela ... Seveda sem prebrala tudi njegovega *Vdovca*, ki me je prav tako povsem posrkal, *Petelinčka* pa sta me pustila povsem ravnodušno ...

Še ena velika ljubezen se je zgodila, ko sem odkrila Paola Giordana. Njegov prvenec *Samotnost praštevil* me je presunil; še zdaj se mi, ko pomislim na ta roman, naježi koža. Ne vem, kaj je v tem fantu, da me njegovo pisanje tako prevzema in me tako zelo nagovarja; enostavno odličen je. Prebrala sem vse njegove knjige v slovenščini in bom zagotovo nadaljevala tradicijo.

In če sem omenila italijanskega in avstrijskega avtorja, naj izpostavim še soseda iz Hrvaške. Kristian Novak me je v knjigah *Črna mati zemla* in *Cigan, ampak najlepši* popeljal v kraje, ki so mi blizu, ker imam tam sorodnike. Razkril mi je, kar sem slutila, da obstaja za tamkajšnjim ločjem, za prvo vrsto hiš ob cesti ... Izjemno, izjemno!

Seveda mi s svojimi deli grejejo dušo in premikajo meje mojega sveta tudi pisateljice, zato naj jih nekaj naštejemo.

Elena Ferrante. Prebrala sem njen roman *Dnevi zavrženosti* in seveda *Neapeljski cikel*. Po četrti knjigi sem dolgo razmišljala o tem, kako nas oblikuje okolica, soseka, v kateri odraščamo in jo nosimo v sebi, ne glede na to, kje se ustalimo. Ali jo morda vendarle kdaj pustimo za seboj? Prerastemo vzorce, ki so vtakani v nas, ali se do smrti odzivamo skladno z njimi?

Elisabeth Gilbert. Mnogim je najbolj znana po knjigi *Jej, moli, ljubi*. Meni je ta bila bolj tako-tako. Dih jemajoč pa se mi zdi njen roman *Pečat stvarjenja*.

Elif Shafak. Spoznala sem jo prek romana *Tri Evine hčere*. Nato sem prebrala še *Štirideset pravil ljubezni*. In še jo bom brala :-).

Zlata Vokač. Njeni *Marpurgi* so mojstrovina. Kakšen poklon srednjeveškemu Mariboru in judovski skupnosti!

Irena Štaudohar. Poznam jo po časopisnih objavah in zelo rada berem njene prispevke. Njena knjižna zbirka esejev *Magija za realiste* me je začarala; redno se vračam k njim.

Maja Gal Štromar. Vesela sem, da se osebno poznavata; spremljam jo kot vsestransko umetnico, seveda tudi kot pisateljico. Nazadnje sem izjemno uživala (jokala od smeha in žalosti) ob njenem romanu *7 kg do sreče – 2. del :-)*.

Janja Vidmar. Velja enako kot za Majo. S to razliko, da tempa izhajanja Janjinih knjig ne dohajam. Svojčas sem bila povsem na tekočem, zdaj sem pa v konkretnem zaostanku. Med dopustom bom naredila z njo korake proti Caminu :-).

Elli H. Radinger. Njena knjiga *Modrost starih psov* je velika zgodba o ljubezni do teh živali. Zgodba, ob kateri pasjeljubci jočemo.

NAJLJUBŠA KNJIŽEVNA VRSTA IN/ALI ZVRST

Berem vse zvrsti, a nekatere zelo redko. Še najmanj berem dramska besedila, še vedno mi je tuja znanstvena fantastika, še zmeraj nisem naletela na kriminalko, ki bi v mojih očeh prekosila Agatho Christie. Se mi pa zdi zelo osvežujoč Avgust Demšar. In zmeraj rada preberem vse, kar napiše moj dragi prijatelj Dragan Potočnik, naj gre za poezijo, potopis ali roman.

Zadnje čase ponovno berem malo več biografij (*Rac* me je navdušil, *Luciferka* povsem razočarala), nekatere še pridejo na vrsto.

Redno posegam tudi po poeziji. Moji avtorji so Tone Pavček, Ivan Minatti, Feri Lainšček, Kajetan Kovič, Mila Kačič. Pa Hafis, Yeats in še kdo.

V zaostanku sem z branjem romanov ljubega mi Ferija Lainščka, Draga Jančarja, Toneta Partljiča in še koga.

Pozabila sem omeniti, da so me nekoč poleg *Alamuta* navdušile novele Vladimirja Bartola.

Da nosim v srcu Coelhoovega *Alkimista*.

Pa Exuperyjevega *Malega princa*.

Senco vetra Carlosa Luisa Zafona.

Da imam na dosegu roke *Ženske, ki tečejo z volkovi* avtorice Clarisse Pinkola Estes.

Obožujem in prav tako redno berem tudi literaturo za otroke in mladostnike.

Še in še bi lahko naštevala :-) ... In ko bo ta zapis objavljen, si bom zagotovo rekla: Pa kako sem lahko pozabila omeniti tega avtorja in to knjigo :-)?